

wer zelf weet het wel aldoor te zullen zoeken zonder het ooit te vinden.

Als stadia ziet Zadkine ze, wat hem zoowel voor verstarring in een bepaalde formule als voor de aanmatiging dergenen behoedt, die gevonden meenen te hebben, of dit voorgeven, om zich zodoende te ontslaan van de zich vroeger opgelegde verplichting om te blijven zoeken. In Scylla noch Charybdis zal Zadkine raken. Zijn natuur is daartoe te gezond en zijn talent te levend. Voor hem is scheppen iets zeer heugelijks en het is hem aan te zien, dat hij genot in het leven vindt. Terecht heeft Raynal geschreven, dat hij zich niet door de strak architecturale strevingen laat knevelen, wat niet in tegenspraak is met het bovenstaande. Elk werkstuk van zijn handen immers vraagt een eigen omgeving en enkele opdrachten voor onderdeelen van een binnenhuis-inrichting zijn hem gegeven, maar aan geveltooi heeft hij zelden of nooit gewerkt. Moderne woningen, waarvan de stijl met den zijne overeen zou stemmen, worden te of bij Parijs zoo goed als niet gebouwd en het is duidelijk, dat hij in een huis, door tal van gezinnen bewoond, niets beginnen kan.

Wel was er ter tentoonstelling een zonderling misvormde kop, die als een hoeksteen van een huis bedoeld was. De neus wijkt binnenwaarts tusschen de volkomen strak getrokken wangen, zoodat wie ter zijde staat alleen die wanglijn ziet, waarachter de neus geheel schuil gaat. Zadkine heeft met opzet die oplossing bedacht om het licht te vangen. Ten slotte is het ontwerp niet uitgevoerd en de beeldhouwer weet duidelijk te maken dat het er op berekend was, zeg: honderd maal vergroot te worden zonder zijn karakter te verliezen. Maar dit blijft in zijn oeuvre een uitzondering. Strikt genomen behoort het niet tot de toegepaste kunst, maar niemand weet, wat nog uit zijn handen zal komen, ingeval hem metterdaad de gelegenheid geboden wordt, dingen te maken, die zich als onafscheidelijk onderdeel in een architectonisch geheel zouden schikken. De groote tentoonstelling van sier- en nijverheidskunst kan hem tot voordeel zijn geweest, ofschoon hij zijn, allerminst anarchistische, onafhankelijkheid nooit zal prijs geven.

Hiermee hangt ook samen, dat hij geen concessies doet. Anderen weten hun kunst van hun broodwinning te scheiden door bij voorbeeld, als de eerste het naturalisme den rug heeft toegekeerd, ter wille van voor de hand liggende verdiensten naturalistische bloemen verdienstelijk te schilderen. Zadkine doet dit niet en hij is overtuigd, het nooit te behoeven te doen. Een optimist als hij maakt zich geen zorgen, onder andere niet, omdat hij met weinig tevreden is, wat op zijn beurt uit die sterke blijmoedigheid voortkomt. Zoo wordt hem soms gevraagd, of hij geen portretten beitelt. Hij doet het niet, want dan zou hij moeten kiezen tusschen een gelijkende beeltenis, die hem op ander plan zou tegenstaan, en een portret, dat als zoodanig mislukken, de of den afgebeelde mishagen, maar zijn kunstenaarsgeweten wel bevredigen zou. Daarom wijst hij